

AI-kommissionens Färdplan för Sverige Ds 2025:2

E-hälsomyndighetens yttrande

E-hälsomyndigheten är positiv till utredningens förslag på inriktning för Sverige gällande AI med följande kommentarer.

Nationell implementering av AI i hälso- och sjukvården

Utredningen föreslår att E-hälsomyndigheten bör få i uppdrag att stödja implementering av AI-tillämpningar inom hälso- och sjukvården. Myndigheten bör även kunna agera som ett samlande och samordnande organ för AI-relaterade frågor, för alla aktörer med uppdrag inom hälso- och sjukvården.

E-hälsomyndigheten är positiv till förslaget och föreslår att de legala, och andra förutsättningar för förslaget, utreds.

Svensk Hälsomodell (SHM) Datadelning för att främja innovation

Utredningen föreslår att inrätta ett nationellt projekt för utveckling av en storskalig AI-modell baserad på svenska hälsodata. Det ingår att tillsätta en särskild kommitté, *Kommittén för Hälsodata och Etik* (KHE), med mandat att hantera regulatoriska frågor kring dataskydd, etik och patientsäkerhet. Även att etablera ett tvärvetenskapligt forskningscenter av världsklass, *Centrum för AI och Hälsa* (CAIH), som ett internationellt centrum för excellens.

E-hälsomyndigheten är positiv till förslaget vilket kan kopplas ihop med ovanstående förslag om uppdrag till E-hälsomyndigheten. Förslaget om Svensk Hälsomodell kopplar till myndighetens befintliga ansvar för interoperabilitet inom sektorn hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård. Myndigheten föreslår att en utredning tillsätts, för att utreda legala, och andra förutsättningar för förslaget.

Etiska riktlinjer inom myndigheternas ansvarsområden

Utredningen föreslår att myndigheter får i uppdrag att ta fram etiska riktlinjer inom sina ansvarsområden då det är viktigt att offentliga aktörer i sin verksamhet använder AI på ett transparent sätt i syfte att bibehålla medborgarnas tillit.

E-hälsomyndigheten är positiv till att, tillsammans med andra myndigheter inom sektorn, ta ansvar för att ta fram etiska riktlinjer för sektorn hälso- och

sjukvård, socialtjänst och tandvård som bygger på Europeiska kommissionens arbete¹ och EU AI Act². Etiska riktlinjer är av yttersta vikt för att värna om att myndighetsutövning även framöver ska vara transparent. Det harmoniserar väl med förvaltningslagen som ställer krav på att det offentliga ska se till att enskilda ska kunna förstå på vilka grunder ett visst beslut har fattats. E-hälsomyndigheten ser att etiska riktlinjer skulle kunna rymmas inom utredningens förslag på uppdrag till myndigheten om att stödja implementering och agera som ett samlande och samordnande organ för AI-relaterade frågor inom sektorn hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård.

Översyn av rättsregler

Kontinuerlig översyn av centrala rättsregler som ska tillämpas vid digital utveckling är en förutsättning för att stödja och säkerställa en rättssäker och ändamålsenlig digital utveckling.

De förslag som utredningen lägger fram kring översyn av såväl tillämpningen av dataskyddsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen och modernisering av registerförfattningar, är exempel på rättsregler vars tillämpning kan behöva ses över.

Vid översyn av rättsregler är det viktigt att ta hänsyn till i vilken utsträckning det endast är svenska rättsregler som behöver ses över, eller om det krävs en översyn även av lagstiftning på EU-nivå.

En översyn av exempelvis offentlighets- och sekretesslagen kräver en omfattande utredning. Om syftet är att det som huvudprincip inte ska råda sekretess mellan myndigheter, skulle detta innebära genomgripande förändringar, vilket även påtalades i SOU 2024:63 (s. 257 ff.) .

Bättre statistik om datacentren

AI-kommissionen föreslår att regeringen ger Energimyndigheten i uppdrag att övervaka och rapportera om trender inom AI och energiförbrukning.

E-hälsomyndigheten är positiv till detta förslag som även kopplar till myndighetens miljöarbete. Att använda generativ AI är energikrävande varför det vore bra med stöd för hur användningen bör ske med beaktande av konsekvenser för miljö och klimat.

¹ [Etiska riktlinjer för tillförlitlig AI | Shaping Europe's digital future](#) [2025-05-07]

² [EU AI Act: first regulation on artificial intelligence | Topics | European Parliament](#) [2025-05-07]

Årlig uppföljning av beräkningskraft och Beräkningsinfrastruktur som samhällskritisk infrastruktur

Utredningen föreslår att Vetenskapsrådet årligen bör redovisa om beräkningskraften för träning och användning av AI-modeller är tillräcklig. Utredningen föreslår även att beräkningskraften bör ha samma status som annan samhällskritisk infrastruktur, såsom järnvägar och elnät.

E-hälsomyndigheten är positiv till detta förslag. Ur myndighetens perspektiv är det en viktig fråga, bland annat mot bakgrund av myndighetens ansvar för den nationella digitala infrastrukturen i sektorn hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård. Mot bakgrund av det nu rådande geopolitiska läget anser myndigheten också att förslaget är positivt, för att lyfta fram betydelsen i ett beredskapsperspektiv. Detta rör bland annat behovet att minska beroendet av tredjelandssäga resurser såsom molntjänster.

Sektorsspecifika standarder för datahantering

AI-kommissionen föreslår att regeringen överväger att ge någon eller några myndigheter i uppdrag att ta fram sektorsspecifika standarder för modern datahantering.

E-hälsomyndigheten är positiv till förslaget som även kopplar till myndighetens ansvar för interoperabilitetsfunktionen för sektorn hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård.

Forskning kring AI och cybersäkerhet vid Cybercampus Sverige

Utredningen föreslår att stärka forskningen kring AI och cybersäkerhet under en huvudman, i syfte att stärka forskningen inom AI.

E-hälsomyndigheten är positiv till förslaget då ett effektivt nyttjande av AI sannolikt kan bidra till avsevärt förbättrad cyberförsvarsförmåga med hjälp av AI-lösningar inom sektorn hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård.

Beredskap inom samhällsviktiga funktioner

Utredningen anser att regeringen behöver ta initiativ för att säkerställa en god beredskapsplanering på de områden där bortfall av digital förmåga annars riskerar att slå ut viktiga samhällsfunktioner.

E-hälsomyndigheten, i egenskap av beredskapsmyndighet, är positiv till förslaget, men anser att det skulle vara bättre att stärka nationellt

cybersäkerhetscenter NCSC-SE³ för att förbättra dess möjlighet att verka gentemot samtliga beredskapssektorer, snarare än att skapa en separat beredskapssektor.

Rådgivning och regulatorisk sandlåda enligt AI-förordningens krav

Utredningen föreslår att lämplig myndighet får uppdrag att etablera en funktion för rådgivning och regulatorisk sandlåda för både privat och offentlig sektor i linje med AI-förordningens krav.

E-hälsomyndigheten ställer sig positiv till förslaget då sektorn hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård ingår i högriskområde och nivå 3 enligt EU AI ACT⁴.

I detta ärende har generaldirektör Gunilla Nordlöf beslutat.

Utredare Evamaria Nerell har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har enhetschef Camilla Hallström och avdelningschef Thomas Pettersson Westerberg deltagit.

³ <https://www.ncsc.se/> [2025-05-06]

⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai> [2025-05-07]